

VĚSTNÍK

P. b. b.

Čs. lidového sdružení
a čs. katolických spolků
v Rakousku
Adresa: „Věstník“,
15, Pelzgasse 17, 1150 Wien

ROČNÍK: XLI

VÍDEŇ , ZÁŘÍ - ŘÍJEN

1994 ČÍSLO: 9-10

Ty, ó nejváženější a největší z patronů české země, Václave! Buď Vratislavem a svým Čechům navrať starou slávu! Postav nás zase na to místo, odkud jsme vlastní zbabělostí a zločinnou nenávistí jiných nebo podlízavostí mnohých neprávem klesli, oddáni až do konce nejvěrněji Tobě a přesvaté víře i panovníkům! Ty ochrano a posilo našeho národa! Zanikneme-li, v Tobě zanikneme! Od nových obyvatelů bys marně čekal tu úctu, s níž Tě česká země po tolik staletí následuje a miluje. Proto naléhavě opakujeme:

NEDEJ ZAHYNOUTI

NÁM I BUDOUCÍM!

Nechceš-li snad slyšet nezdranné syny, slyš a vyslyš prosící předky, kteří se přimlouvají za své potomky a Tebe v nebi vidí! Svatý Václave, mučedníku Kristův, jediný dědici české země, oroduj za nás!

Bohuslav Balbín T. J.:
Rozprava krátká, ale pravdivá, 1673
(překlad Milana Kopeckého 1988)

KE DNI SVATOVÁCLAVSKÉMU.

Vyslyš prosby naše, z hloubi srdce jdoucí,
svatý Václave, ty kníže české země,
ve zmatcích a virech poválečné doby
mocnou svojí paží podepři své plémě!

Zaved' syny jeho na pravou zas cestu,
dej jim prodrati se skrze klamu hloží,
aby celý národ naučil se hledat,
místo bludných hesel království jen Boží!

Uč nás příkladem svým právě lásec k vlasti,
srdce všeho lidu naplň zbožným vznětem,
zaplaš nevěru a pekel divé svody,
nedej zahynouti nám, ni našim dětem!

Posud koruna, jež na tvé hlavě
spočívala, symbolem nám svobody,
nechcem' výsad, jenom volné místo,
jehož dobyli jsme mezi národy.
Ty nás chráň a braň, ó velký kníže,
ved' nás příkladem svým k Bohu blíže.

Utvrď svornost, statečnost a zbožnost,
aby Češi byli zas, jak znal je svět,
vytrvalost, starou jim dej sílu,
by šli stále ku předu a nikdy zpět
Nechcem' vládců jiných: když nám kyne
žezlo tvé, — tvůj národ nezahyne!

TRADIČNÍ SVATOVÁCLAVSKÁ MŠE SVATÁ
se koná v českém kostele JEDNOTY SV. METODĚJE na Rennwegu 63
V NEDĚLI DNE 25.zář 1994 – V 10 HODIN
Přiveďte své známé krajany

**NEDÁ
ZAHYNOUT!**

SVATÝ VÁCLAV

KARL ČAPEK

Ne, že bych mohl čímkoliv rozhojnit naše vědomosti o vévodovi české země; ale stalo se kdysi jedno zjevení, o kterém bych vám chtěl dát opožděnou zprávu. Bylo to za války, v jedné z nejsmutnějších a nejtěžších zim; tehdy se všechno zdálo skoro ztraceno, a jen s námahou jsme v sobě udržovali malý a zoufale vytrvalý ohníček naděje. (Jak je to dávno, Bože, jak je to dávno!) V takových dobách se člověk ohlíží po znameních; i hledal jsem za jednoho nedělního odpoledne – bylo to právě kolem vánoc jako teď – nějaké znamení na temném a sirém Hradě pražském. Svatý Vít byl kupodivu otevřen; bylo tam šero jako teď, jen maličko lidí se modlilo ve zšeřené lodi chrámové a několik svíček zimomřivě svítilo před vysokými temnými oltáři. Bylo to strašně smutné a přísné jako znamení. A tu se otevřely železné dveře kaple svatováclavské a z nich vycházel průvod kněží s hořícími svícemi, jako z jiného věku a zpívali. Zpívali mešními, silnými, stářím jakoby nazrnnými hlasy: „Svatý Václave, vévodo české země, oroduj za nás, pros za nás Boha, Svatého Ducha...“ V katedrále se udělala docela tma, jenom ty ornáty, jenom ty stříbrné a plešaté hlavy velikých starců zářily v kmitavém plápolání svíc. „Ty jsi dědic české země, rozpomeň se na své plémě... Nedej zahynouti nám ni budoucím.“ Co vám budu říkat – dunělo to jako zvony, jako píseň mužů, jako píseň válečná; temnou lodí chrámovou se ubíral průvod z jiného světa a burácel slavnou a tvrdou prosbu za lidi budoucí. Co vám budu říkat: svatovítské canonici už zašli do sakristie, tma zalila katedrálu, a ještě jsem oběma koleny klečel na tvrdém a mrazivém kamení; ale pak už ve mně nebyl malý a zoufale vytrvalý ohníček naděje, nýbrž zářivá a slavnostní řada hořících svíc.

Ukládá se nám tradice svatováclavská. Málo, maličko toho víme o knížeti země české, kdybychom sesbírali všechno, co víme, byl by to, upřímně řečeno, do veliké a převeliké míry svatý Václav Alšův, svatý Václav Myslbečův, svatý Václav Tomanův; je to svaté a spanilé kníže posvěcené uměním. Nezapomeňme na tuto tradici svatováclavskou.

A je tu ještě jedna stará tradice; ne století desáté, ale století devatenácté. Pro naše otce dědic země české byl představitelem starého státu, byl korouhvi a symbolem našeho státoprávního boje; jak věci stojí, ani tato tradice ještě nepatří do musea. Ono s tím nezahynutím nás ni budoucích to dá ještě hromadu práce a víry; a v ledasčem budeme navazovat na dobré a trpělivé metody svých otců. Spíš se vracíme k mnohému, co platilo před válkou, než k tomu, co platilo před tisíci lety; ale i to je naše tradice knížecí.

Říká se jí také naše tradice křesťanská. Ano, ale tak se mi zdá, že jsme i ve svých dějinách méně dávných mohli mnoho a mnoho slyšet o křesťanství: o demokracii a humanitě jako o uskutečňování křesťanské lásky k bližnímu, o svobodě a spravedlnosti ke všem rovné, jako o přirozeném právu nescmrtelných duší, o *politice jako nástroji k budování Boží obce na zemi*. Snad nezapomeneme, že i toto je naše slavná tradice křesťanská, i když nese jiné jméno národního knížete. Nese totiž jméno Ježíšovo a vyslovoval je věřící Masaryk.

Mám před sebou knížечku; jmenuje se Good King Wenceslaus, vyšla loni v Chicagu a obsahuje vánoční hru, kterou napsal pan Cloyd Head pro jednu školu na Floridě. Teď o vánocích se po celém anglosaském světě bude zpívat koleda o dobrém králi Václavu. Tak vidíte, je to jako z udělání – nebo je to znamení, jaká sbírá člověk v dobách neutěšených: že i ta naše slavná tradice je vlastně světová a spojuje nás se světem západním. Co dělat: i když nechceme, půjdeme s jinými lidmi a národy po hřejivých stopách, jež zanechal ve sněhu dobrý kníže Václav.

18. 12. 1938

(dva dny před smrtí)

Good King Wenceslas

With stress and rhythm

1. Good King Wen-ces - las looked out
On the feast of
Ste - phen, When the snow lay
round a - bout
Deep and crisp and ev - en.
Bright - ly shone the
moon that night, Though the frost
was cru - el,
When a poor man came in sight,
Gath-er-ing win-ter fu - el.

Na svatého Stěpána
král Václav vyhlíží,
vůkol závěj hluboká,
kdo se po ní blíží?
Jasně svítil měsíček,
ač byl mráz ukrutný,
takže vidět chudase
sbírat otop nutný.

„Přístup, páže,“ velí pán,
jenž se z okna dívá,
„rci, kdo je ten venkovan,
kde a jak přebývá?“
„Pár mil odsud, pod horou,
tam, kde hvozd je temný,
kde je svaté Anežce
pramen zasvěcený.“

Člověk se může stát
člověkem pouze
vychováním

Letos, v pátém roce Desetiletí duchovní obnovy, uctíváme první českou svätici svatou Ludmilu, postavu z raných křesťanských dob, se kterou do českých zemí přicházely ctnosti křesťanské víry, patronku českých matek.

Narodila se jako dcera vladky Slavibora z kmene Pšovů, jímž v malebné krajině vévodil na soutoku Vltavy a Labe hrad Pšov (nynější Mělník). Město vznikalo od 12. do 14. století. Po připojení kmene Pšovů ke kmeni Čechů v 9. století se Mělník stal sídlem českých kněží a později královen. Bohatí šlechtici přebudovali hrad v 15. století na zámek. Vedle zámku stojí starobylý chrám sv. Petra a Pavla, kde je pohřbena česká královna Johanka z Rožmitálu, manželka krále Jiřího z Poděbrad. Ze starého hradu zbyla jen vstupní brána. Pod zámek je vinice založená Karlem IV. Na bývalém pšovském hradu se asi kolem roku 860 narodila Ludmila. Když si ji Bořivoj, syn Hostivíta z rodu Přemyslovců, odvážel do Prahy jako svou manželku, netušil nikdo, co se z této kněžny stane.

Bořivoj zavítal roku 874 na Velehrad a přijal z rukou sv. Metoděje křest. Pokřtít se dala i jeho manželka Ludmila a oba manželé se stali horlivými šířiteli křesťanství v české zemi. Nebyly ovšem prvními křesťany, neboť již za Hostivíta se dalo v Řezně v Bavorsku pokřtít čtrnáct lechů. Tehdy šířili křesťanství němečtí kněží, kterým ovšem Češi nerozuměli. Proto požádal velkomoravský kníže Rastislav o slovanské kněze, a to nejprve v Římě. Protože tam ale žádní nebyli, obrátil se do Cařihradu k císaři Michalovi. Ten mu poslal soluňské bratry Konstantina a Metoděje, kteří mluvili slovansky. Konstantin sestavil slovanské písmo a pořídil slovanský překlad částí Nového zákona. Když roku 863 přišli oba bratři na Moravu, lid je přijal s velkými počtami a dával se pokřtít.

Zásluhou Bořivoje, Ludmily a Metodějových žáků proniklo křesťanství také do Čech. Neobyčejně horlivě šířila víru v Krista kněžna Ludmila, matka tří synů a tří dcer. Konala skutky milosrdenství, pečovala o chudé, nemocné a opuštěné a otvírala lidská srdce Kristu. Ze svých dětí vychovala opravdové křesťany. Věděla, komu uvěřila. Lid si ji vážil pro její víru, dobročinnost a štedrost. Tak ji líčí nejstarší legendy.

Kníže Bořivoj vystavěl na Levém Hradci první křesťanský chrám v Čechách zasvěcený sv. Klimentu. Po Bořivojově smrti v třiceti pěti letech (894) nastoupil vládu jejich prvorozený syn Spytihněv, zcela zanícený pro církev Kristovu. Po manželově odchodu rozdala kněžna Ludmila velkou část svého majetku a pečovala o chudé, pocestné a kněze. Kníže Spytihněv založil kostel na hradě Budči. Spytihněv zemřel ve čtyřiceti letech a po něm nastoupil jeho mladší bratr Vratislav, který postavil chrám sv. Jiří na pražském hradě. Za manželku si vzal Drahomíru ze země pohanských Slovanů Stodor.

Kdo byla tato žena? Podle Kristiánovy legendy se může přirovnat k starozákonní Jezabel, která dala povraždit proroky, nebo také k Evě, která porodila Abela a Kaina. I Drahomíra si potřísnila ruce vraždami.

Ludmila ztratila i druhého syna Vratislava, který zemřel v 33 letech a nedočkál se ani posvěcení chrámu sv. Jiří. Její vnuk Václav byl odvolán z Budče, kam ho otec poslal kvůli vzdělání, odjel do Prahy, aby byl povýšen na otcovský stolec. Byl nezletilý, a proto místo něho vládla matka Drahomíra. Moudří vladkové rozhodli, aby Václav spolu s Boleslavem byl dán kněžně Ludmile na vychování, než dospěje a ujme se vlády. Drahomíra svou tchyni podezírala, že se chce zmocnit vlády. Kněžna jí však vzkázala, že po vládě netouží a odešla se svou družinou na vdovské sídlo Tetín a věnovala se bohubílému životu.

Drahomíra však usilovala o její život. Jednoho dne poslala k Tetínu dva velmože Tunnu a Gomona, kteří se svým vojenským oddílem obklopili Hrádek a v noci z 15. na 16. září roku 921 vtrhli násilím do kněžny ložnice. Kněžna, která již byla varována, požádala vrahy, aby se mohla ještě pomodlit. Zlosyni jí to dovolili a pak ji usmrtili. Drahomíra pokračovala ve vraždách. Dala zabít Gomona, Tunna uprchl za hranice. Rozkázala vyvraždit rodiny obou vrahů.

Kněžna Ludmila byla brzy uctívána jako mučednice víry, jako světice. Na jejím hrobě se děly zázraky. Z hrobky vycházela zvláštní příjemná vůně a lidé tvrdili, že v noci tam hoří voskové svíce. Nad hrobem mučednice dala Drahomíra nakonec postavit chrám zasvěcený archandělu Michaelu.

Jakmile se ujal vlády sv. Václav, dal ostatky sv. Ludmily převézt do Prahy do chrámu sv. Jiří. Kult této první české světice se brzy rozšířil po celé zemi a v 10. století pronikl až do Ruska.

Za svatou byla oficiálně prohlášena 1143-1144, její kult vyvrcholil v době Karla IV., kdy se začaly stavět kostely a kaple všem českým světcům: sv. Václavu, sv. Vojtěchu a sv. Prokopu.

Stále máme ve sv. Ludmile velký vzor a přímluvkyni. Prosme ji a ostatní české světce za pomoc Boží a ochranu pro sebe a pro naši vlast.

Sv. Ludmila na okenní mozaice ve vinohradském chrámu, jehož je tato světice ochránkyní Snímek J. Hodík, KT

Staré dobré české filmy

Více než před šedesáti lety v říjnu 1933 měl premiéru film Josefa Rovenského *Řeka*. Letos 31. července a 2. srpna měla tento film na programu ČT.

V oblasti "zušlechťujícího" působení má český film dávnou tradici (Cestou křížovou, Páter Vojtěch, Paličova dcera, Babička, Jan Čmihura, Pantáta Bezoušek). K takovým snímkům patří i film *Řeka*, kde půvaby české země vyjádřené záběry sázavské krajiny doprovázel v prologu filmu režisérův hlas slovy: "A kdybych i všelikého umění došel a kdybych měl všechnu víru, kterou bych hory přenašel - lásky kdybych neměl, nic nejsem. Příroda naplnila tvář země láskou. Láskou je každý strom a radost jeho jest, že ptáci nebesů přilétají..."

Josef Rovenský, jehož díla vytvořila úspěšnou protiváhu ke snímkům hollywoodským, se herecky uplatnil v němém i zvukovém filmu, později přistoupil k práci režijní. U psychologického filmu *Hlídač č. 47*, podle románu J. Kopty, mu nemoc znemožnila dokončit natáčení. Umírá v roce 1937 ve 43 letech, v dubnu t. r. by se dožil sta let.

Nejcennější Rovenského dílo *Maryša* (1935) byla v roce 1936 oceněna medailí na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, podobně jako *Řeka* čestným uznáním.

VLADIMÍR ŽIVNÝ

V EXILU A KATOLICKÉM SVĚTĚ

SRN. — Nás krajina, původně kněz pražské arcidiecéze mons. Jaroslav Kubovec byl jmenován čestným občanem obce Dürnwaldstetten, kterou spravuje jako farář už 40 let. Spolu s přílehlými Langenslingen, Ittenhausen a Friedlingen. Před odchodem do exilu působil na Kladně, Kralovicích a v Kožlanech, rodné obci prezidenta Eduarda Beneše, o doprovod k tamnímu hrobu jeho rodičů byl jim požádán krátce před komunistickým pučem v únoru 1948. — BĚLAHOŘEJEME

Měli jsme doma malého plyšového medvídku, patřil k rodině. Dostal ho nejstarší syn, když mu bylo asi půl roku. Miloval ho. Chodil s ním spát, dával mu jíst, povídal si s ním. Podle toho taky medvídek vypadal. Po léta jsme ho vídali v dětském pokoji. Kraloval tam na čestném místě, a to nejen když už syn chodil do školy, ale i když chodil do gymnázia. Neschoval ho ani později — medvídek měl symbolickou hodnotu.

Po letech přišel na svět vnuk. Když mu bylo asi šest, sedm měsíců, objevila jeho maminka, že je doma medvídek a že by si s ním děťátko mohlo hrát. Malý se ho chopil a velice brzy se seznámili. Nic nepomohly dědečkovy řeči, že medvídek je už starý, není „žádná paráda“, a že by vnouček měl dostat lepšího, nového. Tatinkův medvídek byl pro malíčkého tím nejkrásnějším na světě. Spali spolu. Bavili se. Milovali se. Vnuk mohl medvídkovi povědět, co měl na srdci, a medvěd poslouchal. Nikdo jiný v rodině neuměl vnukovi tak naslouchat jako plyšový medvídek. Co ten se toho dozvěděl! Pravdou je, že po čase nevypadal moc k světu. Maminka mu musela našít nové oči, spravit kožíšek a přišít jedno ucho. Opelichaný plyš se spravit nedal. Ale vnukovi to nevadí. Medvídek kraluje v dětském pokoji — teď už v jiném, vnoučkově, ale opět na čestném místě. Někdo řekne: Odstuda! Jiný se nad tím usměje a vzpomene si na svou oblíbenou hračku. A štěstí těch vzácných okamžiků z dětství se mu na chvíli vrátí.

Proč vůbec dáváme dětem hračky tohoto druhu? Anž bychom si to uvědomovali, pomáháme jim bezděky odpoutat se od nás, od rodičovské péče — a závislosti. Pomalu. Nenásilně. Ale přece jen.

Když se děťátko narodí, je stoprocentně maminčino. Tak to je a je to správné. Pro děťátko je maminka celým světem. U ní je mu dobře. Když maminka na chvíli odejde — třeba jen vedle do pokoje, tomu malíčkému či té malíčce se zdá, že se svět zbořil. „Maminka není“ — tak bychom mohli do češtiny překládat srdcervoucí pláč. Z počátku dítě nechce ani k tatínkovi, ani k babičce. K mamince se přitulí a ti dva spolu tvoří nedílnou jednotu.

Tak to trvá určitou dobu, šest až sedm měsíců. Pak ta droboť začne lézt „po všech čtyřech“ a začíná se pouštět „do světa“. Zpočátku udělá jen několik kroků po kuchyni, ale i to je již velký krok „do světa“ — **do prostoru od maminky**. K tomu je třeba odvahy. Šťastné dítě, kterému **maminka dodává odvahy** k tomu, aby se takto pomalu vydalo do světa: ne krok za krokem, ale krůček za krůčkem, či jak ty kouzelné pohyby lezoucího děťátka nazvat. Do světa jít musí, u maminky zůstat nemůže „na věčnost“. Tato **cesta do světa je jeho životním úkolem**. Je podmínkou jeho osobnostního zrání. Pokud to nezvládne, zůstane sedět — doslova i v přeneseném smyslu slova. Zůstane se držet maminčiny zástěry. A to není cíl vý-

chovy. Právě naopak. Jejím cílem je pomoci dítěti, aby se vypravilo do světa „na vlastní pěst“. Když přitom má doma pevné zázemí, je mu to jen k dobru.

A kde je ten plyšový medvídek? Ten hraje nezastupitelnou roli. Dá ho dítěti maminka. Doporučí ho jeho pěči. Vychválí ho. Sama se s ním pomazlí. Přivine ho k sobě -

Malý plyšový medvídek

a tak dá dítěti návod. Sdělí mu: „Je to ode mne, je to krásné, jemné, milé — je to jako já. Měj medvídku rád!“

V určité chvíli si maminka potřebuje odběhnout vedle. Malíčky zůstává v kuchyni. Mladší dítě by se rozplakalo. To, které má medvídku, slyší matčina uklidňující slova: „Jdu na skok do pokoje, ale s tebou tady zůstane medvídek. Pěkně si ho vezmi, pochovej ho, pohlad a něco mu povídej. Maminka tu bude coby dup.“ Z počátku jsou to jen krátké výlety. Později se mohou prodlužovat. Malíčky nezůstane „bez maminky“. I když je sám, přece není sám. Medvídek symbolicky nahrazuje maminku.

Jaký význam má tato drobnost ve výchově, jsem si uvědomil nedávno na návštěvě v jedné rodině. Přišel jsem tam a maminka chovala malou dcerku, tatínek o něco většího chlapce. Oba měli tak plné ruce práce, že mi ani nemohli jít otevřít. A hned se omlouvali, že děti nechtějí být bez nich, že je musí pořád nosit, houpat, chovat. To, co jsem viděl, zdaleka nebylo vše. Vrchol přišel za chvíli. Chlapec chtěl na nočník a tatínek musel držet nočníček mezi svými koleny a na něm pak kraloval syn. „Jinak to nejde,“ slyšel jsem povzdech. A vyrazilo mi to dech. Matně jsem si představil, jaké to bude, až půjde do mateřské školy — a měl tam jít brzy — a jaké to bude v dalším životě.

Dnes má již psychologie k dispozici řadu studií, které ukazují, proč některá maminka (i tatínek) tak moc lpí na bezprostředním osobním kontaktu s dítětem a nemají ocvahu „postavit dítě na vlastní nohy“. Čas o krát je v pozadí frustrace — neuspokojená potřeba lásky u jednoho z rodičů. Když tatínek nemá dostatečně rád maminku, pak se maminka upne na děťátko. Často až moc. A nedovolí mu jít vlastní cestou. Tak to začíná. A jak to končí?

Dr. JARO KŘIVOHÁVÝ
Snímek archiv

Jsem si vědom...

JAN ČEP

Jsem si vědom, že od té doby, co český národ jako celek přestal věřit po křesťansku, postoj jednotlivých příslušníků mého národa ke kultu a k tradici sv. Václava může být různý. Nechme stranou ty, podle jejichž názoru je sv. Václav jen polomýtickou lžifigurou, která se zrodila z reakční mentality českého konzervatismu. Ti, pro něž slovo světec je sice vyprázdněno ze svého původního obsahu, ale kteří si zachovali smysl pro nezaměnitelnou velikost lidské osoby a pro její neustávající účinnost v národních a lidských dějinách, ti neodepřou svou úctu a svou věrnost knížeti Václavovi. Pro ty bude postava knížete Václava dále a navždycky ztělesňovat ideál nejlepších vlastností kmene, pro ty bude předznamenávat dějinný tvar a smysl českého osudu. Neboť tento jinoh, nadaný od přírody výjimečnými vlastnostmi tělesnými i duševními, ukládal přísnou mravní kázeň nejenom sám sobě, ale pustil se zároveň v nerovný zápas s temnými vášněmi svého barbarského věku a svého okolí. Snažil se strhnout za sebou svůj lid a povznést jej výš, prorazit mu – i za cenu svého života – přístup k nejušlechtilejším kulturním statkům své doby, učinit svůj národ rovnocenným členem společnosti vzdělaných národů.

Nejsou-li lidské dějiny čirým nesmyslem, obludnou fraškou, kterou nastrojil rozmar jakéhosi opilého démona, jsou-li naopak duchovním dramatem, z něhož nelze eliminovat prvek iracionálnosti, a je-li minulost jakýmsi způsobem ustavičně účastna v přítomnosti, *nemůže se ztratit z prostoru a času žádné mravní úsilí, žádné osobní hrdinství, žádná oběť*. Ti, pro něž slovo svatý už neznamena nic, budou vidět v knížeti Václavovi aspoň symbol duchovního vzestupu svého národa, záruku jeho budoucnosti.

Těm z nás, kteří věříme po křesťansku, toto pojetí ovšem nestačí. Nazýváme-li my knížete Václava svatým, rozumíme tím, že tento Čech z úsvitu našich dějin byl od Boha vyvolen a zavolán k úkolu, ke kterému pak celou svou duší přilnul a v kterém vytrval až do prolití krve. A že v něm a za ním byl v jistém smyslu vyvolen a zavolán celý národ.

Pro ty z nás, kteří věříme po křesťansku, má zvláštní smysl i časný neúspěch Václavův, jeho život předčasně přervaný, ba, lze říci, sotva započatý. Oběť života, které se nevyhnul, dovršila náraz jeho duchovní velikosti a jeho nesmrtelnou podobu. Nemůžeme si tu neopakovat slovo evangelia: „Kdo ztratí svůj život pro mne, nalezne jej.“ Z perspektivy, v které vidí křesťan lidské dějiny, nejeví se časné fiasko lidského života jako definitivní ztráta a konec. Naopak, časná porážka se proměňuje ve vítězství, smrt je branou nesmrtelnosti. Na počátku pozemských dějin křesťanství stojí šibenice, na níž byl potupně popraven jeho zakladatel.

Pro nás křesťany, kteří věříme v obcování svatých, v duchovní společenství živých a mrtvých, je minulost obsažena v přítomnosti jinak a víc než ve smyslu jenom metaforickém.

Víme ovšem, že lidské dějiny nestojí na místě, ani že neobíhají v slepém kruhu. Cesta lidských dějin je od vtělení Syna Božího bolestnou cestou k cíli, dramatem, které bude mít jakési rozuzlení, byť třeba za tisíce nebo za milióny let. Avšak uvnitř tohoto záhadného dějství, kterým je našemu slabému zraku lidská historie, existují pro nás přes dálku staletí překvapující vztahy, netušená přibuzenstva, tajemné vyvažování viny a oběti. Zákonem tajemné rovnováhy, na které stojí náš duchovní vesmír, je pro nás láska.

Kéž věrný náš bratr Václav, který odrazil bratrovražednou ránu, ale nevrátil ji, kéž se přimluví u Boha, aby jeho lid byl zbaven okovů nenávisti. Kéž uvede znovu svůj lid v bratrské společenství svobodných národů.

Pochod pro Ježíše

V Praze na Letné se 26. června sešlo několik tisíc lidí z celé republiky, aby se vydali na Pochod pro Ježíše. Tato akce se uskutečnila vůbec poprvé v Londýně v r. 1987 a postupně se šíří do celého světa. U nás se poprvé konala před dvěma roky.

Svět bývá někdy pohoršen křesťanskou nesvorností. Toto byli lidé křesťanských vyznání, od katolíků a evangelíků různé ražby až po příslušníky apoštolské církve a Armády spásy, které tu spojilo právě to, co mají společného. Vlastně nikoli "to", ale - Ten. Ježíš Kristus.

Zástup se vydal přes Čechův most, Pařížskou ke Staroměstskému náměstí. Staří i mladí, spíše však ti mladší, neboť je nesnesitelné vedro. Nesou transparenty, skandují, zpívají, jásají. Někteří nesou své "domovenky", cedule s označením, odkud přijeli. Čtu i jména měst z pánevních oblastí, tedy z nejvíce zpuštěných končin naší země. Mám radost, že přijeli právě odtud, a ta jejich domovina mi už nepřipadá tak ztracená. Z rozhlasového vozu zaznívá hudba, krátké promluvy, slova vyznání i povzbuzení. Vládne tu nenucenost, sebevědomá spontánnost, radost. Žádná křeč, jakou vídám u Svědků Jehovových, žádná barokní pompéznost, sice starobylá, ale strojená. Účastníci pochodu jsou "normální" lidé, nic výstředního, prostě běžný vzorek městské populace, ovšem jen na pohled, uvnitř jsou jiní, rozhodli se. Kéž vytrvají. Ti na chodníku je čekají. Pátram v jejich tvářích po stopách zloby či posměchu, ale zatím tam nalézám jen překvapení a zvědavost.

Jste-li znepokojeni současným stavem společnosti a rostoucími davy zbloudilých, zcela ovládaných nebo propadlých mamonu či zlobě, a ohlížíte-li se po nějaké protiváze, nehledáte marně: najdete ji nejspíš zde, mezi putujícími. Ano, Pochod pro Ježíše je vlastně pouť. Ekumenická, tedy všekřesťanská. Ožije-li tradice tohoto projevu zbožnosti, bude mít nejspíš právě tuto podobu.

PETR PŘÍHODA

Naši v LONDÝNĚ vzpomenu 24. výročí tragické smrti Jana Palacha u jeho pomníku ve Velehradě. Vzpomínku vedl misionář Otec Lang; dvě děvčata přednesla básně. Slovenský velvyslanec dr. Ján Vilikovsky a ČSOL položili k pomníku květiny. Vzpomínku zakončili státní hymnou. — Ve Velehradě plánují pravidelnou mši svatou, jednou za měsíc, pro rodiče a děti, kteří chodí do anglických kostelů. Připomene jim, že stále patří k českému duchovně-národnímu společenství.

Co by asi na to dnes řekl ... M. R. Štefánik?

Píše se rok 1917, již třetí rok první světové války. Na bojištích ve Francii, Itálii a ruské Haliči statisíce vojáků dohodových i centrálních mocností umírají a jsou mrzačeni, jsou odvěčeni do zajetí, hlad a bída se každým dnem zvětšuje a obyvatelstvo v zázemí trpí pod terorem úřadů, které bezohledně vymáhají a rekvirují potraviny pro frontu. Odpor proti válce roste. Vysoká světová politika je rozehrána. Na politickou světovou scénu vstupují do té doby neznámé osobnosti českého národa - profesor Masaryk a dr. Edvard Beneš a usilovně přesvědčují dohodové státníky o touze českého národa spolu s národem slovenským žít ve společném státě. Z řad emigrantů a hlavně mezi zajatci českého původu - do té doby příslušníky rakousko-uherské armády jsou získáváni dobrovolníci do samostatných československých jednotek, jež by po boku dohodových vojsk vedly ozbrojený boj proti centrálním mocnostem. V prosinci 1915 ke dvěma českým politikům připojuje se slovenský astronom M. R. Štefánik, v té době důstojník francouzského letectva, neúnavný organizátor vojenských jednotek, který prosazuje jejich nasazení na všech válečných frontách. Vznikají ruské a v Itálii italské jednotky českoslov. dobrovolníků. V r. 1917 po miru brest-litevském je vojenské nasazení legii v Rusku ohroženo, i když mají za sebou vítězné střetnutí s německými vojsky u Zborova a Bachmače. Vedení čsl. odboje rozhoduje o jejich přesunutí na francouzskou frontu, kde se předpokládá rozhodující střetnutí. Vojenská jednotka o síle 2 pluků odjíždí lodí ze sibiřského Archangelska kolem severní polární, Norska do Francie (přes Anglii), kde je vojensky nasazena u města Vouziers v předpolí pověstného Verdunu, který brání Němcům v přístupu do Paříže. Zbývající vojenské jednotky v počtu asi 70 000 mužů v Rusku násilným obsazováním sibiřské magistrály snaží se dostat do Vladivostoku. Cestou svádějí boje s jednotkami boševiků, kteří v jejich postupu brání. Svoji dlouhou cestu domů ukončují až v r. 1920, kdy přes Singapur, Suez a Terst vrací se do svobodné vlasti. Také příslušníci italských legií osvědčují svoji chrabrost v bojích u města Dos Altos a celý svět se dovídá o statečnosti Čechoslováků v ozbrojeném střetnutí. Masaryk i Beneš všechny vojenské akce využívají jako kardinalní důkaz pro oprávněnost základních požadavků v mírových poválečných jednáních a evropském uspořádání, v němž vznikla samostatná československá republika.

Mnoho krve bylo prolito československými dobrovolníky na všech frontách. Vždyť nejen kulky zabýly, ale všichni byli prohlášeni za vlastizrádce a při zajetí či ranění byla pro ně jen šibenice. Ohromné národní uvědomění hrálo zde svoji podstatnou roli a vlast při jejich příchodu ze všech bojišť jim připravila triumfální přijetí. Avšak doba a nakonec rozbití republiky připravila jim těžké osudy. Byli osířeni sledováni gestapem a také poválečná doba (po r. 1945) jim nikterak nepřála a v posledních 40 letech jejich existence byla zcela z čitanek žáků vymazána. Dnes žije v naší zemi už jenom hrstka (jsou to devadesátníci), kteří si zasluhují vždy naši úctu a pozornost. A co by tomu dnešnímu rozpadu státu řekli v tomto článku jmenovaní vedoucí tři politikové - dnes žijící jen ve vzpomínkách - odpověď si dá jistě každý čtenář sám.

Hrdinství a vlastenectví legionářů je vzpomínáno v řadě knížek, jež vyšly po I. světové válce. S oblibou na divadelní scéně se hrála historka: Jízdní hlídka od spisovatele Fr. Langra. Také divadelní ochotníci v Bojkovicích ji připravovali v r. 1968, role byly obsazeny (Al. Ficek, Zdeněk Odrodnic, L. Salvat, A. Dvořák a další), ovšem v nastoupené normalizaci nebyla hra ONV doporučena byla zcela stažena ze všech divadel. Škoda, jistě by byla diváky velmi vděčně přijata.

M. V.

Lipy svobody - živé památníky

Dne 28. října tomu bude 74. roků od vzniku československé republiky. Byla to tehdy, v roce 1919, velká dějinná událost pro Čechy a Slovaky. Po třech stoletích habsburské nadvlády v českých zemích od Bílé hory a po tisíciletém útlaku Slováků od Maďarů se naplnila prorocká vira J. A. Komenského v naše osvobození.

Živým symbolem a památkou vzniku republiky je v našem městě lipa Svobody, zasazená tehdy na březích Svobody.

Při padesátém výročí osvobození byla zasazena v její blízkosti ještě další lipa Svobody. Bylo to v roce 1968 - v roce dočasně uvolnění politické situace, než bylo potlačeno t.zv. "normalizací", vynucenou sovětskou invazí.

Že se jedná o památné lipy však mnozí občané, mládež a návštěvníci města ani netuší. Bylo by proto vhodné k oběma lipám umístit v vkusné ohrádce a tabulky se stručným textem o jejich významu a historii.

Již staletí se srovnávají údajně nesrovnatelné národní povahy Slovanů s ukázněnými Germány, kteří uctívají jako symbolicky strom tvrdý dub, na rozdíl od slovanské měkké lipy. Současná situace v Jugoslávii, u východních Slovanů a také mezi Čechy a Slovaky k tomu bohužel opět evokuje. I když letošní 74. výročí našeho společného státu bude k lítosti a škodě našich národů zřejmě poslední, věříme aspoň, že přátelství prostých lidí na obou stranách hranice bude i v nových státních podmínkách pokračovat. A že zásluhy T. G. Masaryka, M. R. Štefánika a 70 000 čsl. legionářů o naše osvobození nebudou nikdy zapomenuty.

Také obě vzrostlé lipy Svobody budou nadále svoji krásou, zelení a suměním listů, vůní květů a milosrdným stínem přinášet našim občanům radost - ale i zamyšlení.

Naše Bojkovsko Jaroslav Blaho

SCÉNA: JÍZDNÍ HLÍDKA OD FR. LANGRA, KTERÁ SE HRÁLA NAŠÍMY OCHOTNÍKY V ROCE 1962. PŘI SOKOLSKÉM SLETU VE VÍDNI, VE VÍDEŇSKÉM LIDOVÉM DIVADLE S VELKÝM ÚSPĚCHEM ZA REŽIE DR. J. SOKOLÁ. VELITEL JÍZDNÍ HLÍDKY (J. URBAN) PŘI VYJEŽDĚNÍ S BOLŠOVICKÝM KOMISAŘEM (F. BOUČAL) O PŘÍMĚŘI, KTERÉ SE VŠAK NEUSKUTEČNÍ.

Kde domov můj ...

V čase mého dětství se ještě zpívalo. V polích, o senoseči, při drani perí, v podvečer na návsi. Okouzlovalo mě, když jsem potkal člověka a zpíval si, když jiný odpočíval na zápraží, seděl si tam tak docela sám, jen se svou písní. Tenkrát zpívali lidé jako dnes zpívají už jenom ptáci.

Jednou se ale ve mně zatajil dech zvláštní bázní a ostychem, pocitem však nicméně sladkým a příjemným. Muž na čemsi pracoval ve své dílničce, měl šťastné, veselé oči a zpíval si. Zpíval - Kde domov můj ... Zatnul jsem, protože jsem tu píseň chápal jako něco velebného, vznešeného a slavnostního, domníval jsem se, že je svatokrásné dotknout se jí jen pro svou vlastní radost a potěchu. Teprve později jsem si uvědomil a pochopil, že tato píseň netze znesvétil, zpívají-li si jí lidé jen tak, pro svou radost, úlevu a potěchu, ale naopak, že právě to je výrazem její krásy a síly a ještě něčeho, co by se jinak ostýchal projevit. Totiž aby neokázale vyslovili svůj vztah a sounáležitost se svou zemí, se svým domovem.

Nedávno jsem byl na zlaté svatbě. Jeden můj přítel slavil padesát let svého manželství. Sklář a herec ochotník, dnes už jen herec, je mu k osmdesátce. Povídal jsem si a jak on se vracel do svého mládí a hereckých zážitků, vracel jsem se i já znovu do svého dětství a vzpomínek na doby, kdy si lidé ještě zpívali.

„Moje žena neviděla ráda, že hraju divadlo. Žárlila. Sem tam jsem musel na jevišti nějakou polibit a znáš ženský, ještě tu mou popichly, když tohle dělají veřejně, co potom dělají za kulisy ... Ať toho divadla nechám, ale bez divadla já nemohu být, kdepak bych toho nechal. No a jednou se ti vrátím z představení, to už jsme měli pětiletou holku, v kuchyni stál kufr, v něm vyrovnaný moje prádlo a ještě nějaké svršky, bylo už dosti pozdě, ustláno jsem měl na lavičce. A ráno že ať si jdu, buď ona, nebo divadlo, tady jsem ti spakovala věci, už tě nechci ani vidět, rozvedu se ... A co bude s žábou, povídám, přece ji nerozsekáme vejpu ... i babička, manželčina matka, ji domlouvala, ať neblázní, ale žena trvala na svém. Tak jsem popadl ten kufr, šel ke

vrátkům a já ti novím, co mě to tenkrát napadlo, veselo mi nebylo, začal jsem zpívat. Kde domov můj ... Manželce začaly též slzy, babičce taky, já dozpíval, ženský mi vzaly kufr a vidíš, dneska jsem s tou mou už padesát let. A s divadlem taky. Dík tě písní ...“

Jsem přesvědčený, že vzít si tenkrát ku pomoci tuhle píseň nenašepťalo příteli jeho vrozené a dodnes nerozbitné komediantství. Zpíval ji, protože mu bylo v té chvíli naopak nesmírně smutno a těžko a nedokázal jinak a lip a aniž by si zadal a pokořil se vyjádřit, jak má svou ženu rád a kde je doma.

V čase mého dětství se ještě zpívalo. Tak, jako dnes zpívají už jenom ptáci. Pro radost, potěchu i úlevu si lidé zpívali také onu píseň Kde domov můj. A ona jim pomáhala.

Možná se to jednou zase vrátí. Teprve až to se stane, bude to znamením, že je lip.

Že srdce lidí je lidštější a naše země znovu spanilá.

CESTMÍR VAŠÁK

Národ

Můj manžel se narodil 28. října 1904. Tehdy za Rakouska to byl bezvýznamný den, ale od roku 1918, kdy vznikla československá republika, spojoval za svých narozenin svou vlastní radost ze svobody s radostí celého národa. Jeho narozeniny jsme v rodině slavili vždy tak, že jsme si s malými dětmi vyjeli na výlet do Prahy a většinou dopoledne navštívili v Troji zoologickou zahradu a odpoledne dětské divadlo.

Pokaždé nás Praha přivítala ve vsi slávě, ozdobená červenobílými prapory s modrým klínem a květinami ve výlohách. Někdy jsme se zdrželi až do tmy, aby děti viděly ohňostroj na Vltavě a památné budovy v záři reflektorů. Nezapomenutelný byl pohled od slavnostně ozářeného Národního divadla k Malé Straně, kde nad ztemnělými střechami tonul ve světle zářící chrám svatého Mikuláše a věž na Karlově mostě. Zrovna pohádkově shlížel na Prahu královský Hrad v gloriolě světelné záplavy.

Tak jsme chtěli oslavit i 28. říjen v roce 1939 za německé okupace ve druhé světové válce. Tehdy okupanti oslavy státního svátku zakázali. Ale my jsme přesto jeli do Prahy, ze zvyku i ze vzdoru. Tentokrát nás Praha nevítila slavnostně, byla smutná, na první pohled zakříknutá. Ale lidé proudili po ulicích jako ve svátek, hrdě, s hlavou vzhůru a s očima planoucím odhodláním. Hněv Čechů vzbuzovaly všelijak pokroucené názvy ulic, směrůvek i nápisy na elektrických.

Na křižovatkách hlavních tříd svazovali prodáváci hraček tři dětské balonky ve státních barvách, vždy červený, bílý a modrý a lidé je dětem kupovali. I naše děti ty balonky vypustily po větru nad pražské střechy.

Divadla a koncerty byly předem vyprodány jako jindy v den 28. října. Dostali jsme jen lístky na pohádku Zlatý kolo-vrat v divadle Mily Měllanové v Hybernské ulici. Představení bylo pěkné a své dojmy jsme si vyprávěli ještě při odchodu. Jak se však za tu chvíli, co jsme prožívali pohádku na jevišti, změnila tvář celé Prahy! Celá Hybernská ulice byla ucpána manifestujícími Čechy, provolávajícími slávu 28. října a hanbu německým okupantům. Proudily pobouřené lidi - dí se valily od obou nádraží, od Žižkovy i z jiných čtvrtí Prahy jako lidská povodeň, která ničí vše německé. Byly vytrhány německé směrůvky, shazovány německé obchodní firmy, německé tabulky s názvy ulic a nápisy na tramvajích. Češi je

házeli v sádkách do trávníků a z nábřeží do Vltavy. Už nikdo nedovedl zvládnout rozhořčení davu.

Dostali jsme se do nejhroššího. Nemohli jsme z divadla o krok dál. Byli jsme vklečeni do zástupu, kde to vřelo spravedlivým hněvem. Nad dav vynikal strážník, který seděl bezmocně na koni a s manifestujícími se dostal až na chodník, do těsné naší blízkosti.

Náhle se masa lidí utišila a pak, jako když z jisker v okamžení vzplane požár, tak se slily jednotlivé hlasy v mohutný chorál hymny Kde domov můj? Zpíval každý, starci i mládež, chudáci vedle bohatců. Pražané jako lidé z venkova. Zpíval i strážník na koni, stržen mocným dojetím. Vždyť i on byl Čech.

Naklonila jsem se k dětem a rozechvělým hlasem jim zašeptala: „Děti, nikdy nezapomeňte na tuto chvíli! To, co vidíte, je český národ, který si postavil Národní divadlo.“

A děti nikdy nezapomněly. Vždyť se v dětství staly náhodnými svědky události, která byla okupantům záminkou k uzavření českých vysokých škol a k pronásledování studentů a inteligence českého národa, i když k žádným násilnostem proti Němcům nedošlo.

Za několik dní potom, dne 17. listopadu, byla ve všech novinách otištěna tato zpráva: „Po jistou dobu se pokouší skupina českých intelektuálů rušit pořádek a klid Protektorátu Čechy a Morava. Bylo přitom zjištěno, že osnovené těchto aktů odporu jsou zvláště na českých vysokých školách. Protože se 28. října a 17. listopadu tyto živly daly strhnout, aby násilně postupovaly proti jednotlivým Němcům, byly české vysoké školy uzavřeny na tři roky. Devět pachatelů bylo zastřeleno a větší počet účastníků byl vzat do vazby.“

České vysoké školy okupanti nikdy neotevřeli, v pronásledování českého národa však pokračovali až do své konečné porážky.

HEDA PRŮCHOVÁ

Bůh-Církev-Vlast

VERÍM V JEDNOHO BOHA

Jeden člověk ve vlaku viděl, jak jsem otevřel (Iz 41,4) v životě člověka. Bez něho je historie Izraele a život jednotlivců nemyslitelný! Je to Bůh, který stvořil nebe a zemi, je to "Bůh otců" (Ex 3,15), je to TEN KTERÝ JE. (Ex 3,14).

"Zapřel bych víru, kdybych vám odporoval," odpověděl jsem mu vlídně. "Ale proč vy tuto víru najednou tak nahlas vyznáváte?"

Ukázalo se, že je to sicilský dělník, pracující v Německu, vzal si Němku, evangeličku a chodí s ní v neděli do evangelického kostela, ovšem jen v Německu. Nyní se vracel z návštěvy rodiny na Sicílii a tam byl s příbuznými ovšem v katolickém kostele za kmotra bratrova dítěte. Zdá se mu, že přecházel z jednoho kostela do druhého není v pořádku, ale co jiného má dělat. Proto se opřel pevně o první článek víry: "Věřím v jednoho Boha." A aby své přesvědčení posílil, přáteli se víc s cizími dělníky než s místními-hlavně s Turky. Pro to na vysvětlenou dodal: "Vždyť i Turci se modlí. Přece je jedno, říkají-li Bohu Allah nebo Ježíš Kristus!"

POTŘEBA MODLIT SE K JEDNOMU BOHU

Při takové příležitosti si uvědomujeme, jak se stávají ekumenické otázky aktuální v denním životě dnešní smíšené společnosti a že právě prostí lidé bez vzdělání a předsudků a často dotknou živých kořenů náboženského postoje a to je: potřeba modlit se k jedinému Bohu. Jiná otázka je, jak se ta touha dá uskutečnit, aby nebyla na úkor ostatních náboženských práv v celém vyznání Církve. Zamysleme se: je Bůh skutečně jeden? Jak to myslím? Jeden ve víře lidí! Mají o něm lidé, věřící v jednoho Boha, stejné nebo velmi podobné pojetí?

OTEVŘEME STARÝ ZÁKON!

Nauku o jedné víře v jednoho Boha bychom těžko potvrdzovali biblickými texty St. Zákona. Židé byli pevně přesvědčeni, že Jahve, Bůh Izraele, je naprosto odlišný od bohů jiných národů. Vzápětí jiného boha znamenalo odpad od pravého Boha. Nebylo to jen mravní nařízení k tomu, aby židé nepodlehli modloslužbě. Má to hlubší kořeny. Židé byli jisti, že jejich Bůh je jiný a jejich víra se nedá s jinými kulty srovnat.

V ČEM BYL PODSTATNĚ ROZDÍL?

V prvním verši Písma stojí: "Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi." (Gn 1,1). Je tedy Bůh první základ vši reality. Má to praktické důsledky? Zamysleme se konkrétně. Co dělá obyčejný člověk? Žije, tj. pracuje, baví se, jí, odpočívá. Zdá se mu, že myšlenka na Boha tu nemá mnoho smyslu. Ale když se dostane do úzkých, hledá, na koho by se obrátil. "Hledá se svatý, ke kterému by se běželo," říkají Italové. Podle Písma takoví jsou bozi pohanů. Lidé je mají v zásobě pro vhodné příležitosti. Ale Bůh Izraele takový není. Chce být "první a poslední"

BŮH FILOSOFU

Pohanští bůžkové jsou příležitostní pomocníci v nouzi. Pro všechny velké myslitele lidstva je Bůh první příčina, první hybatel a první zákon vesmíru. Cicero

shrnuje v spisku O PŘIROZENOSTI BOHŮ staré theodicejské nauky a jen dodává, že pravda musí být to, v čem se všichni lidé shodují. Popírat, že je Bůh základ světa, je tedy podle antických filosofů nekulturní a nevědecké.

JSOU TEDY FILOSOFOVÉ VE SHODĚ S PÍSMEM?

Jen částečně. Bůh filosofů je první princip, první zákon. Ale Bůh Písma sv. má zvláštní přívlastek: je to Bůh živý. (Sdc 8,19). Poznat Boha je zvláštní zážitek. Je to setkání s někým, kdo je neuvěřitelně aktivní, spontánní, kdo nespí a neopocívá (Žalm 121,4), kdo stále reaguje na vše, co uděláme a řekneme. Přírodní zákon reaguje mechanicky, ale Boží reakce jsou osobní, nevyzpytatelné. Už v Exodu se Bůh představuje: "Já jsem viděl... Já jsem poskytl sluch... Já znám. Já jsem rozhodl... Já tě posílám..." (Ex 3,7-10)

OSOBNÍ VZTAH K BOHU

Je-li Bůh stále plný iniciativy, musí člověk stále dávat pozor na to, co mu Bůh řekne, a ochotně vykonat to, k čemu ho Bůh posílá. Přírodní zákony se jednou objeví a pak se s nimi mechanicky počítá. Takový postoj Bůh Izraele nepřipustí. Je stále nový, stále překvapuje svým zjevením. Zdálo by se tedy, že biblický Bůh je lidem stále blízko. V židovském pojetí jakoby patřil ke kmenu, s nimi vyšel z Egypta, s nimi kočoval, s nimi se usadil v zemi. Ale přesto nikdy nedovolí, aby podlehl iluzi, že je takový, jako jsou lidé. Je zásadně odlišný. Vyjadřuje se to slovem "svatý". Bůh je svatý (Iz 6,3) a jeho jméno je svaté (Lv 20,3.) nevyslovitelné. Boží svatost otvírá propast mezi ním a stvořením. "Každé tělo", tj. všechno stvoření se před ním třese, je jako zžírající oheň. (Iz 6,2).

HARMONIE PROTIKLADU

A přece "zžírající oheň" ve vidění Izaiášově proroka nespálí, jen očistí jeho rty, aby mohl mluvit jménem Božím. Je to zvláštní jednota protikladů, s kterou se sotva kde jinde setkáme: Bůh vzdálený, transcendentní, a při tom stále blízký, Bůh vesmíru a přitom živý, Bůh hrozný a současně milující. Otec, Bůh, od něhož pochází všechna iniciativa a přitom je ochoten přispěchat na pomoc i v malých lidských podnicích.

Tato harmonie, soulad protikladů dospívá k vrcholu v posledním definitivním zjevení Božím v Ježíši Kristu. Tu se setkává v jednom silný Bůh a slabý člověk, věčné Boží Slovo a narození v Betlémě v jednom časovém okamžiku, nesmrtelnost Stvořitele se smrtí na Kalvárii, jednota Boží

SLÁVA! MARTINKOVI SE POHÁDALI!

Paní Martinková, matka šesti dětí, a její muž, se stále usmívali, byli ke všem milí a zdvořilí, nepěstovali "kritické" rozhovory a jejich byt byl - podle obratných sousedek, kterým se podařilo proběhnout všemi místnostmi - vkusný a čistý.

Ale lidé nemají rádi dokonalost. Buď v nich ubité svědomí. Buď průměrným člověkem, máš pokoj, jsi náš! Dobře vychované děti? Vyčítka - šla jsem raději do práce, abychom si mohli koupit krásné auto, byt či cestu kolem světa než děti - ne, uznáte, že je to drzost. Neuznáváte? A co vaše časté návštěvy v hospodě? Co laškování s manželkou vašeho kolegy? Co dluhy, které nemůžete platit? - Vidíte, nejste o nic lepší než já!

Jednoho sobotního večera, kdy voněl akát pod nesčetnými okny paneláku, se ozval z otevřených oken rodiny Martinkovy křik. Pět klepen, kádrujících právě starého faráře a jeho ještě starší hodpodyni, umlklo.

"To je od Martinků! Martinkovi se hádají!"

Slovům rozumět nebylo. Jen křik, pláč, bouchání....

"Dává jí za vyučenou židli," ušklíbala se hezounká bestie, která dostávala židli každých čtrnáct dní.

"Nebo ona jemu. Je fešák. A jeho svůdná sekretářka!"

"Slyšíte, pláčou děti! Bije ta nevinátka!"

"Tak nevinné nejsou. Starší syn má potíže ve škole."

"On ne, to je syn paní..." náhle žena umlkla. Matka onoho povedence se zastavila pod okny a položila do trávy koš se suchým prádlem.

Po chvíli křik náhle zmlknul.

"Zavřeli okno," řekla zklamaně žena s prádlem.

"Ne, je stále otevřené. Odešli do jiného pokoje."

"Ubohé děti! Jak je mi jich líto," řekla dojemným hlasem žena s nalepenými řasami. Žena s prádlem po ní loupala očima. Děti této soucitné dámy se potloukaly do noci po celé čtvrti a malovaly na zdi neslušné výjevy nebo psaly průpovědky a lá: Jenda K. je vůl!

Chvilí přešlapovaly, ale když křik nepokračoval, rozešly se buď domů nebo po čtvrti, aby informovaly ostatní občanky.

Dosud odpovídal každý na pozdrav paní Martinkové aspoň nakyslým úsměvem. Oa této chvíle na něj neodpověděl skoro nikdo. Na pozdrav pana Martinka odpověděly ženy pohozením hlavy, muži se dívali jinam. Prosim vás! Muž, který mlátí manželku židlí! A chodí do kostela!!

"Divné," povídá babka-novinářka, "že nemá paní modřiny na tváři?"

"Myslíte, že je tak hloupý, aby ji bil do tváře? Jsou ještě jiná místa!" Poznámka o modřinách obyvatele činžáku popudila. Baba jedna! Vdaná nebyla, co ví o manželském životě. Málem by ji připravily o chlebiček. Ale roznemohla se a po návratu už se na to zapomnělo.

Ženy se rozhodly, informovat pana faráře. Ať ví, jakou má farizejskou ovečku! V kostele se objevily jen na vánoce, proto si mohou slabůstky dovolit - manželskou nevěru, potrat nebo pomluvy. Nejsou tak moc "svaté" jako Martinková. Slovo "paní" už vynechávaly.

"Hezké od vás," řekl pan farář z poctivé školy, když vyslechl informatorky. "V rodině nemají být rozmrsky. Můžeme to vyřídit hned." Otevřel dveře: "Paní Martinková, na chvilíčku!"

Ženy ztuhly. Vstoupila paní Martinková, s vyhrnutými rukávy, utírajíc si ruce do zástěry.

"Vaše sousedky hlásí, že jste se v sobotu večer 16.května hlučně hádala s manželem!" Podíval se tázavě na ženy, které se skrývaly jedna za druhou.

"Ale pane faráři, ten den jsme přece byli s vámi na pouti. Děti zůstaly doma! Už vím! Ten nejmenší ničema otevřel naplno televizor. Prý tam byla nějaká hádka - říkaly děti. Promiňte - dvouleté děcko - chápete...?" obrátila se k ženám, rudým jako pivoňky.

"Vysvětlilo se," řekl pan farář vesele, "dobře, že jste to neroznášely po celé čtvrti a přišly přímo za mnou. Stačí vysvětlení? Martinkovi se tehdy vrátili s celou poutí kolem půl jedenácté v noci!"

Svatý Václav navštíví celou naši zemi

Motem letošního sedmého roku Desetiletí duchovní obnovy národa, vyhlášené na podzim roku 1987 jako příprava na tisícileté výročí smrti svatého Vojtěcha (1997) a na vstup do třetího tisíciletí, je práce a společenská zodpovědnost. Vzorem takového jednání je svatý Václav, patron letošního roku Desetiletí. Žil podle víry a v jejím duchu také vládl - pro lidi blaho, pro zemi pokoj.

Aby povzbudil k dobré práci, obětavé lásce a k mravní ušlechtilosti, bude svatý Václav opět putovat českou zemí: Jeho lebka bude uctívána na významných místech českých a moravských diecézí. **Doporučená forma uctí-**

vání ostatku je dotekem pravou rukou a znamením kříže.

Pouť lebky svatého Václava bude zahájena 11. června převezením ostatku do Plzně. Odtud bude putovat plzeňskou diecézí (12. 6. - 24. 6.), litoměřickou (25. 6. - 8. 7.), královéhradeckou (9. 7. - 22. 7.), českobudějovickou (23. 7. - 5. 8.), brněnskou (6. 8. - 19. 8.), olomouckou (20. 8. - 28. 9.) a nakonec pražskou (10. 9. - 28. 9.). Relikviář bude předáván z farnosti do farnosti za přítomnosti otce biskupa nebo generálního vikáře. Podrobný rozpis trasy putování lebky svatého Václava budeme v Katolickém týdeníku aktuálně uveřejňovat na desáté straně. (red)

Bůh v mém životě

Za co vděčím rodičům

Vyrůstala jsem ve zbožné rodině na dědině. Měli jsme menší hospodářství, bylo nás hodně dětí, žili jsme skromně, ale celkem spokojeně. V 25 letech jsem se vdala, daleko od domova, od své hodné a moudré maminky, kterou jsem měla velmi ráda a se kterou jsme si dobře rozuměly. Byla jsem však nevěsta nevládná, neměla jsem moc věna, a to mi bylo často předhazováno, zvláště tchyní. Snažila jsem se pracovat a jednat dobře, ale obvykle bylo vše špatné. Ani naše děti jí nebyly po chuti. Říkala, že její byly lepší.

Žily jsme spolu skoro třicet roků. Nechci se rozepisovat o všech příkořích. Byla jsem nešťastná. Jednou se mi zdálo, že jsem zase něco neudělala dobře a říkala si, že se nezavděčím. Tu se pomalu otevřely dveře, v nich stála moje zemřelá maminka. Přišla ke mně a řekla: "Pojď, Andulko, pomodlíme se spolu Otčenáš." Když jsme se domodlily, maminkina postava se rozplynula. Nakonec jsem viděla jen její oči, krásné modré oči. Oči byly přísné a já jsem pochopila, co mi přišla říci: "... a odpusť nám naše viny ja-

ko i my odpouštíme našim viníkům."

Dnes je mi 73 roků, manžel zemřel před deseti lety, děti odešly do světa, ale jezdí za mnou. Zůstala jsem sama, žiji v klidu a pokoji, smutno mi není, samota mě netíží. Hodně čtu, hodně se modlím, ne za sebe, ale za ty druhé, i za tchyni a za celý ten rozbouřený svět. A jen si přeji, abych se až do konce života mohla o sebe postarat a nebyla nikomu na obtíž. I když kolikrát se nemoc ozývá, jsem klidná - nemám strach ze smrti, беру ji jako přirozený a nutný úděl člověka. V duchu děkuji svým rodičům, že nás vychovali ve víře v Boha a naučili nás modlit se. A. S.

Alois Mock,

9. ŘÍJNA 1994

VOLÍME

NOVÝ PARLAMENT.

DR. ERH. BUSEK

Nv. lidovci a katolíci volíme Lidovou stranu rakouskou -

v přesvědčení, že jedině tato strana nám zabezpečuje skutečnou demokracii a spravedlnost pro všechny občany, bez rozdílu věku, pohlaví a sociálního postavení. Volíme stranu, jejímiž čelnými kandidáty jsou

ALOIS MOCK a Dr. ERHARD BUSEK

oba lidovci jasných a nekompromisních politických představ křesťanského světového názoru - muži činu, ne politických frází

Proto volíme

2

ÖVP

T. G. MASARYK

Láska k národu uvědomělá nespokojuje se s nepřátelstvím k národům cizím, k nimž máme býti spravedliví, ale je láskou pracující o zdokonalení vlastního národa a především i sebe sama. Abychom milovali vlastní národ, netřeba nám tedy nenáviděti národa jiného; možná, že mnohým taková citová protiva je potřebou, ale láska žijící z nenávisti není šlechtná.

Naši buditelé, vštěpující nám tuto uvědomělou lásku k národu, burcovali nás z duchovní strnulosti a malosti, to je právě smysl a obsah tzv. obrození; toto obrození musí býti stálým obrozováním, stálým vzděláváním a sebevzděláváním, stálým úsilím vyniknouti nad dosavadní stav osvětový a překonati nedostatky národní danosti, určené pohromami v dobách starších.

Silný, pravý cit k vlasti má, kdo o vlasti a o citech svých mnoho nemluví, nýbrž pro svou vlast pracuje; a není nepatrný nikdo, aby jeho poctivé úsilí nemělo pro národní celek ceny.

„Já aspoň,“ jsou památná slova Františka Palackého, „kdybych byl třeba cikánského rodu a již poslední jeho potomek, ještě za povinnost bych si pokládal přičiněti se všemožně k tomu, aby aspoň čestná po mně zůstala památka v dějinách člověčenstva.“

Bývají doby, kdy národ a vlast žádají oběti veliké, žádají i života; ale národ a vlast žádají stále naši práce, národ a vlast žádají stále, abychom žili. To postihl Havlíček svým výborným rčením: „Jindy umírali mužové pro čest, pro blaho svého národa: my však z téže příčiny budeme žítí a pracovati.“

A Havlíček také pochopil, „že všechen pokrok se na cestě rozumové a bez násilí nejlépe děje“, – anebo slovy Palackého: „Kdykoliv jsme zvítězili, dalo se to po každé více převahou ducha než mocí fysickou. – Jen tehdaž ubezpečíme trvale budoucnost svou, když duchem vítězí a vévoditi budeme v odvěkém zápasu, prozřetelností Boží nám uloženém.“

A proto – ne násilím, ale smírně, ne mečem, ale pluhem a dlátem, ne krví, ale prací, ne smrtí, ale životem k životu – toť odkaz velikých předků našich.

Nyní je třeba trpělivosti

Ze života pro život

Největší naděje katolictví, totiž mučednictví, je odňata naším zemím v našich dnech a místo mučednictví lze bojovat jen zbraní mnohem poníženejší, totiž trpělivostí. Není doba okázalého počínání, není doba bouří, doba ohně; je jen doba studená, šedivá, tak zvané normální časy, kdy se nedějí okázalé události, a je třeba skromně, s pokorou a trpělivostí opatřovat olej v lampě pro čas budoucí. Je třeba trpělivosti, jejíž hrdinství je veliké proto, poněvadž je skryté. Do nebezpečného bludu padnout mohou lidé, kteří chtějí sloužit Bohu a církvi tak, jak by se jim to samým zdálo krásným a slavným; chtěli by konat obzvláštní činy a oběti, chtěli by být svědky okázalých událostí a katastrof a podrobit se mučednictví z touhy, aby aspoň před smrtí zahlédli znamení soudu a pomsty. A zatím Bůh si nenechá předpiso-

vat libovolný výklad své vůle, nýbrž chce něco docela jiného: chce, abychom činili nikoliv to, co by se líbilo našim představám, nýbrž to, co se líbí jemu. Jistě by lidé byli ochotni přinést mnohou a velikou oběť z pouhé ješitnosti a pro pouhé ukojení pýchy svého vlastního rozumu; a zatím místo toho se od nich žádá oběť zcela jiná. Jejíž vzezření není tak na pohled slavné a lákavé, ale která je přesto obětí rovnocennou, totiž trpělivost, která se má pokorně řídit příkladem milosrdenství a čekání Božího, které je dlouhé a mnohdy se zdá zdoluhavé. Bůh dává každé době jinou tvář; povolává světce a světice nejen aby prolili svou krev za vyznání víry, ale aby též byli maličtí jako děti v pokorě a skrytosti. Příklady trpělivosti nejsou tak okázalé a vábívé jako příklady hrdinství za velikých pronásledování a bouří: většinou zůstávají skryty až do určité chvíle, kdy začnou působit. Tak působí třeba i příklad rodičů, jenž mnohdy začne účín-

Židé a křesťané žijí vedle sebe v evropském prostoru téměř dva tisíce let. Skoro po celou tuto dobu se světy obou komunit jaksi míjely. Křesťanství, na jehož straně stála moc, se téměř výlučně snažilo o obrácení Židů na křesťanskou víru, čas od času prostředky nevybíravými. Židovství, ekonomickým, sociálním a ideologickým tlakem zaháněné do ghetta zoufale bránilo svou vlastní identitu. Pokud docházelo k ideovým konfrontacím, byly většinou vynucené a neskrýval se za nimi téměř žádný pozitivní záměr (např. středověké disputace). Teprve otřes způsobený holokaustem (Židy nazývaným *šoa*) přivodil i zásadní obrát v postojích křesťanů vůči Židům. Nutnost přezkoumání a přehodnocení vlastních teologických východisek ve vztahu k Židům vyvolala konečně i upřímný zájem o židovskou tradici, jenž není veden misijními záměry, ale skutečnou snahou o porozumění a pochopení.

Slovník židovsko-křesťanského dialogu je pokusem o teologické zmapování pole, na kterém se židovsko-křesťanský dialog odvíjí, a snaží se vyjít vstříc všem, kdo volají po určitém systematickém zpracování problematiky. Zvolená forma – židovské a křesťanské pojetí teologických pojmů – umožňuje názorné srovnání, dávající vyniknout ideovému bohatství, založenému na různosti a odlišnosti.

(Jan)

Orel v kapli

Na Svaté hoře v Břežnické kapli je do konce prázdnin instalována putovní panclová výstava o přípravě, začátcích, rozvoji a boji Čs. Orla za křesťanské ideály. V září bude výstava převezena do Prahy na Strahov. (jd)

kovat až po jejich smrti, až děti dosti zkusí životem a hříchem, aby takový příklad pochopily. Snese-li člověk ránu pěstí do tváře, může se radovat, že již to má za sebou; ale život křesťanské trpělivosti má vlastně vždy ještě před sebou a to s únavou přítomnou i budoucí. Tento dlouhý život je však také zvláštním prostředkem k obraně víry a příkladem sám sebou: člověk o tom ani neví a nezví, že jeho život byl či je příkladem, jako například nějaká stará ubohá žena, která, nesouc své hoře Bohu, zhrouť se na kolena v koutku chrámu, nemá ani tušení, že pohled na ni přivedl právě nějakého světáka k myšlence na pokání za celá léta života, jako někdy pohled na udělení almužny obrací srdce lidské, jako vzpomínka na chudé ženy, které poctivě a zbožně vychovály mnoho dětí, naplňuje nás úžasem a láskou; v takovém skrytém a trpělivě neseném životě ničeho není, co by lichotilo ješitnosti člověka.

JAROSLAV DURYCH
(Naděje katolictví v zemích českých)

ČESKOSLOVENSKÉ LIDOVÉ SDRUŽENÍ V RAKOUSKU

Sekretariát: 1150 Vídeň,
Pelzgasse číslo 17

**ÚŘEDNÍ HODINY V SEKRETA-
RIÁTE** každý první čtvrtek v měsíci,
vždy od 18 do 19.30 hodin.

UPOZORŇUJEME na b hatou kni-
hovnu našich a cizích autorů, hlavně
cestopisných. - Knihy se půjčují každý
první čtvrtek v měsíci, vždy od 18 do
19.30 hodin.

JEDNOTA SV. METODĚJE

Ústředí: Vídeň III., Rennweg číslo 63

VII. odbor JSM

PŘEDNÁŠKA - v naší klubovně
Rennweg 63A - 17. září 1994 - 20 ho-
din - **Sobota**.

VINOBRANÍ - v našem sále Schüt-
zengasse 30 - 15. října 1994 - 20 hodin
- bohatý bufet a hudba - **Sobota**.

MIKULÁŠSKÝ VECÍREK - v naší
klubovně Rennweg 63A - 7. prosince
1994 - 20 hodin - nezapomeňte na dár-
ky - **Středa**.

VÁNOČNÍ OSLAVA - dokumentač-
ní zpráva o loňské sbírce pro Bangladeš
- v našem sále Schützengasse 30 - 17.
prosince 1994 - 20 hodin - **Sobota**.

SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ - členů a přátel
našeho spolku v českém kostele Renn-
weg 63 - 8. ledna 1995 - 10 hodin -
Neděle.

MAŠKARNÍ - nejoriginalnější mas-
ka bude vyznamenána - v našem sále
Schützengasse 30 - bohatý bufet a hud-
ba - 28. ledna 1995 - 20 hodin -
Sobota.

MŠE SVATÉ NA OKRESÍCH:

I. A II. ODBOR JSM VÍDEŇ XV.:
Každou **neděli** a každý svátek v 8 hod.
mše svatá v kostele ve Fünfhausgasse,
Viedeň XV.

KOSTEL JEDNOTY SV. METODĚJE VÍDEŇ 3, RENNWEG 63

Drazí ctitelé mariánští!

I letos Vás srdečně zveme k již tradič-
ním poutním pobožnostem k Matce
sedmibolestné na Kaasgraben, Vídeň
19, Ettingshauseng. 1, a sice vždy prvou
neděli v měsíci:

2. října v 15 hodin

KAŽDOU NEDĚLI se koná v čes-
kém kostele JSM na Rennwegu číslo 63
10 hodin mše svatá s proslovem.

Příležitost ke svaté zpovědi vždy před
každou bohoslužbou.

**MŠE SVATÉ V ČESKÉM JAZYCE
V CHRÁMU PANNY MARIE NA
NÁBŘEŽÍ** se konají každou **neděli** a
zasvěcený **svátek** v 8.30 hodin s pro-
mluvou u Otců Redemptoristů Vídeň I.,
Salvatorgasse 12.

**KLEMENS MARIA HOFBAUER-
KLUB** - České katolické společenst-
ví při chrámu Panny Marie na Nábřeží
- založené páterem Josefem Novotným
- 1. okres, Seitzergasse 5, IV. Po dobu
prázdnin od 1. 7. do 8. 9. 1994 je náš
klub uzavřen.

Mše svatě o nedělích a svátcích se ko-
nají nadále ve stejnou hodinu
(8.30 hod.).

VI. ODBOR JSM koná ve středu
28.: **září 1994** - v klubovně Rosen-
steingasse 39 v I. poschodí **přátelský
vecírek** se světelnými obrazy a filmem.
- Začátek v 18 hodin. - Hosté vítáni.

NA VĚČNOST ODEŠLY

FLEKÁČ FRANTIŠEK ★

KUCHAŘOVA BARBORA ★

MALKOVÁ ZOFIE ★

AŽ ODPOČÍVAJÍ V POKOJI.

OREL VÍDEŇ

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ X. Puchs-
baumgasse číslo 39a/4. Ježkova knihov-
na (tamtéž) půjčuje **každou první stře-
du** v měsíci od 18. do 19 hodin. Též dle
telefonické dohody, číslo telefonu
62 68 204.

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ XV. Cvi-
číme **každé úterý** od 19.30 do 21 ho-
din v Zinkgasse číslo 12, Vídeň XV. Ho-
sté vítáni!

ŘÍJEN 1994

2.: FILMOVÉ PŘEDSTAVENÍ -
»Všichni dobří rodáci« - Jedno-
ta »MÁJ« - Tabor Kino - Začátek
9.30 hodin - **NEDĚLE**

ČESKÉ SRDCE, ODBOR XVII.
Krajanek Majka Sedláková slavila 2.
srpna 1994 své 77. narozeniny. - Krajan-
ka Blanka Žmolová oslavila 1. září 1994
své 77. narozeniny. - Bratr Antonín
Kadlec oslavil 3. září 1994 své 77. naro-
zeniny. - Sestra Božena Suská oslavila 6.
září 1994 své 87. narozeniny. - Sestra
Helena Kadlecová oslavila 7. září 1994
své 86. narozeniny. - Krajanek Anděla
Hrbačková 8. září 1994 své 84. naroze-
niny. - Jubilantům srdečně blahopře-
jeme.

SOBOTA 15. ŘÍJNA 1994 - 20 HODIN

JSM VINOBRANÍ

V NAŠEM SÁLE
SCHÜTZENGASSE 30

BOHATÝ BUFET A HUDBA

STŘEDA 7. PROSINCE 1994 - 20 HODIN

JSM MIKULÁŠSKÝ VECÍREK

V NAŠÍ KLUBOVNĚ
RENNWEG 63A

NEZAPOMEŇTE
NA DÁRKY

VÁŽENÍ A VERNÍ ČTENÁŘI!

K TOMUTO ČÍSLOU „VĚSTNÍKU“ PŘIKLÁDÁME
SLOŽENKU S PROSBOU O DOBROVOLNÝ DAR NA
TISKOVÝ FOND NAŠEHO LISTU, KTERÝ STÁLE JEŠTĚ
EXISTUJE JEN Z VAŠÍCH PŘÍSPĚVKŮ A NEPLA-
CENÉ PRÁCE NAŠICH PRACOVNÍKŮ - NEDOSTÁVÁME
ŽÁDNOU SUBVENCII. SRDEČNÉ DÍKY ZA DOSAVADNÍ
PODPORU!